

BS Nguy n Th Ki u Trinh -

Tr ng h p lâm sàng

Thai ph tên NTTN, 39 tu i, PARA 3012. M t kinh 03 tháng, có đi siêu âm t i tuy n d i lúc tr kinh 01 tháng, không th y thai trong t cung, nh ng không đ c ch n đoán thai ngoài t cung, t v nhà theo dõi.

Tr c ngày nh p vi n m t ngày, đau b ng nên xin nh p vi n t i TTYT huy n, đ c siêu âm ch n đoán thai ngoài t cung, đ c ch đ nh ph u thu t n i soi trong đêm. Tuy nhiên, theo ghi nh n t i TTYT huy n, vào Trocart, quan sát không t p c n đ c kh i thai, toàn b vùng h ch u b l p đ y các quai ru t nên ph u thu t viên ng ng m , đ t d n l u và sáng ngày hôm sau chuy n v B nh vi n Đa khoa t nh Qu ng Nam.

T i B nh vi n Đa Khoa Qu ng Nam, ghi nh n sinh hi u n đ nh, b ng có v t m cũ đ ng d c gi a r n v , có 03 v t khâu Trocart và l đ t d n l u h ch u ph i.

Siêu âm có kh i thai n m c nh trái t cung, có chi u dài đ u mô ng CRL= 35mm t ng x ng v i thai 10 tu n 3 ngày, tim thai 156 l n/ phút, có d ch khu trú vùng cùng đ sau, khoang Morrison không có d ch. Xét nghi m CTM : Hb 12.9g/dl, Hct 37,5%, BC 13, 6 x 10³/ UL. Đ c ch n đoán thai ngoài t cung trái.

Hình 1: Hình nh thai ngoài t cung trái trên siêu âm

Nhân mọt trứng hóp thai lõc chỏ trong ổ bỏ ng

Vị t bở i Biên tở p viên

Chỏ nhỏ t, 16 Tháng 5 2021 21:23 - Lỏ n cỏ p nhỏ t cuỏ i Thỏ năm, 20 Tháng 5 2021 09:14

Bỏ nh nhân đỏ c hỏ i chỏ n phỏ u thuỏ t mỏ bỏ ng xỏ trí thai ngoài tở cung vỏ i tiên lỏ ng ổ bỏ ng dỏnh, có thỏ mỏ i Ngoỏ i phỏ i hỏ p can thiỏ p. Ngỏỏ i nhà và bỏ nh nhân đỏ c tở vỏ n vỏ nguy cỏ tở n thỏ ng các cỏ quan và chỏ y máu do phỏ u thuỏ t khó khăn, có thỏ truyỏ n máu trong và sau phỏ u thuỏ t.

Tỏ ng trình phỏ u thuỏ t: Vào bỏ ng đỏ ng rỏ n vỏ 15cm, ổ bỏ ng dỏnh nhiỏ u vùng hỏ chỏ u, có vỏ t đỏ t cũ gỏ dỏnh quai đỏ i trỏng trái, các quai ruỏ t che lỏ p hoàn toàn hai bên tở cung. Mỏ i BS Ngoỏ i tham gia phỏ u thuỏ t, gỏ dỏnh quai đỏ i trỏng trái, bỏ c lỏ đỏ c khỏ i thai nỏ m ổ dây chỏ ng rỏ ng bên trái, tở cung lỏ n hỏ n bình thỏ ng. Buỏ ng trỏ ng trái và vỏ i trỏ ng trái không thỏ y tở n thỏ ng. Bỏc tách, lỏ y khỏ i thai nỏ m trong dây chỏ ng rỏ ng, cỏ m máu các cuỏ ng mỏ ch bỏ ng dao đỏ n. Lỏ y hỏ t khỏ i thai và mô nhau. Kỏ m tra bó mỏ ch chỏ u và niỏ u quỏ n không tở n thỏ ng. Triỏ t sỏ n vỏ i trỏ ng phỏ i bỏ ng dao đỏ n. Đỏng bỏ ng 03 lỏ p. Máu mỏ t khoỏ ng 500ml.

Không truyỏ n máu trong phỏ u thuỏ t. Bỏ nh ổ n đỏ nh trong thỏ i gian hỏ u phỏ u. Ra viỏ n sau 01 tuỏ n.

Vỏ n đỏ cỏ n bàn luỏ n trong trỏ ng hỏ p lâm sàng nêu trên

- Bỏ nh nhân mỏ t kinh, không thỏ y thai trong tở cung, không đỏ n cỏ sỏ y tở mà chỏ khám tở sau đó bỏ qua, không hỏ ng đỏ n nhỏ p viỏ n hoỏ c đỏ n tuyỏ n trên đỏ làm rõ chỏ n đỏn.
- Thai ngoài tở cung vỏ i kích thỏ c khỏ i thai tỏ ng đỏ i lỏ n, không có đỏ u hiỏ u mỏ t máu cỏ p, tiỏ n sỏ mỏ lỏ y thai 03 lỏ n, chỏ đỏ nh phỏ u thuỏ t nỏ i soi tở i tuyỏ n huyỏ n trong đờm đỏ đỏ a đỏ n tình huỏ ng khó giỏ i quyỏ t nhỏ đã gỏ p ổ bỏ nh nhân.
- Vỏ i tình trỏ ng phỏ u thuỏ t nhỏ đã nêu, bỏ nh nhân này đỏ c chỏ n đỏn sau mỏ là thai trong ổ bỏ ng là phù hỏ p. Vì trên phỏ u trỏ ng, không ghi nhỏ n tở n thỏ ng vỏ i trỏ ng hay buỏ ng trỏ ng. Bỏ nh nhân có tiỏ n sỏ viêm dỏnh hỏ chỏ u do phỏ u thuỏ t 3 lỏ n tở các trỏ ng hỏ p mỏ lỏ y thai.
- Vỏ i tiên lỏ ng khó khăn nên bỏ nh nhân đã đỏ c phỏ u thuỏ t mỏ hỏ ngay tở ban đỏ u và phỏ i

Nhân m^ot tr^ong h^op thai l^oc ch^o trong ^o b^ong

Vi^ot b^oi Biên t^op viên

Ch^o nh^ot, 16 Tháng 5 2021 21:23 - L^on c^op nh^ot cu^oi Th^o năm, 20 Tháng 5 2021 09:14

h^op Ngo^oi S^on đ^o g^o dính và bóc tách kh^oi thai ra kh^oi dây ch^ong r^ong, nh^o đó l^oy đ^oc mô nhau và kh^oi thai g^on nh^o hoàn toàn, gi^om đ^oc nguy c^o t^on th^ong c^o quan do dính, và nguy c^o ch^oy máu.

T^oNG QUAN THAI TRONG ^o B^oNG

Đ^onh nghĩa

Thai trong ^o b^ong là thai ^o v^o trí b^ot k^o nào trong khoang phúc m^oc, không bao g^om các v^o trí ^ong d^on tr^ong, bu^ong tr^ong, thai ^o s^ong t^o cung hay thai l^oc ch^o trong t^o cung nh^o thai bám s^o o m^o cũ, thai ^o c^o t^o cung, thai trong c^o t^o cung.

D^och t^o h^oc

Thai trong ^o b^ong chi^om kho^ong 1- 1,5% thai ngoài t^o cung v^oi t^o l^o ^oc tính 1/10.000- 1/30.000 tr^ong h^op mang thai. Đây là tình tr^ong nguy hi^om và có kh^o năng đe đ^oa tính m^ong , ch^o y^ou do xu^ot huy^ot nghi^om tr^ong ^o b^ot k^o th^oi đ^om nào c^oa thai (Matovelo, 2014) . T^o l^o t^o vong c^oa m^o kho^ong 7,7 l^on so v^oi các v^o trí khác c^oa ch^oa ngoài t^o cung và g^op 90 l^on so v^oi thai trong t^o cung (Amanda, 2004). Theo y văn th^o gi^oi, t^o vong m^o đ^oc ^oc tính là 2-30% trong khi t^o vong chu sinh ^ong^oi không đ^oc ch^on đoán là 40- 90% . Thai có th^o g^op các bi^on ch^ong nh^o thai d^o đ^ong, thai ch^om tăng tr^ong trong t^o cung hay thai ch^ot l^ou (Nkencho, 2019).

V^o trí thai trong ^o b^ong

V^o trí c^oa túi thai hay di^on nhau bám có vai trò quan tr^ong trong vi^oc quy^ot đ^onh thái đ^o x^o trí và tiên l^ong ph^ou thu^ot. Eisner và c^ong s^o (2019) đã nghi^on c^ou 115 tr^ong h^op thai trong ^o b^ong và đ^oa ra k^ot lu^on, v^o trí thai trong ^o b^ong r^ot đa đ^ong, chi^om t^o l^o cao nh^ot là thanh m^oc t^o cung 27,8%, k^o đ^on là dây ch^ong r^ong chi^om 15,7%, gan 10,4% hay b^ot k^o v^o trí khác nh^o thành b^ong, m^oc treo ru^ot, m^oc n^oi l^on, lách, sau phúc m^oc.

Nhân mĩ t trĩ ng hĩ p thai lĩ c chĩ trong ã bĩ ng

Viĩ t bĩ i Biên tĩ p viĩn

Chĩ nhĩ t, 16 Thĩng 5 2021 21:23 - Lĩ n cĩ p nhĩ t cuĩ i Thĩ năm, 20 Thĩng 5 2021 09:14

Nguyên nhĩn và cĩ chĩ bĩ nh sinh

Nguyên nhĩn cho đĩ n nay vĩ n chĩ a xác đĩ nh rĩ ràng. Thai trong ã bĩ ng cĩ thĩ chia làm 2 nhĩm : nguyên phát hoĩ c thĩ phát.

Thai trong ã bĩ ng nguyên phát đĩĩ c đĩ nh nghĩa theo tiêu chuĩ n cĩ a Stafford bao gĩ m nhĩ ng trĩĩ ng hĩ p trĩĩ ng sau khi thĩ tinh làm tĩ vào trong phúc mĩ c: (a) ã ng đĩ n trĩĩ ng và buĩĩ ng trĩĩ ng hai bên bĩnh thĩĩ ng; (b) khĩng cĩ lĩ rĩ tĩ cung- phúc mĩ c; (c) thai chĩ liên quan đĩ n bĩ mĩ t phúc mĩ c.

Thai trong ã bĩ ng thĩ phát thĩĩ ng gĩ p hĩ n, gĩ m các trĩĩ ng hĩ p trĩĩ ng đĩ đĩĩ c thĩ tinh làm tĩ tĩ i tai vĩi hay tĩ cung sau đĩ sĩ y qua loa vĩi hay thoĩt ra mĩ t chĩ vĩ ã tai vĩi / tĩ cung rĩ i đĩ n làm tĩ tĩ i vĩ trí mĩ i (Nilesch, 2014).

Cĩc yĩ u tĩ nguy cĩ thai trong ã bĩ ng

Thĩĩ ng khĩng cĩ yĩ u tĩ nguy cĩ đĩ c hiĩ u liên quan trĩ c tiĩ p đĩ n thai trong ã bĩ ng. Cĩc yĩ u tĩ nguy cĩ bao gĩ m viĩn đĩnh hĩ chĩ u do các bĩ nh lĩy truyĩ n qua đĩĩ ng tình đĩ c, hĩt thuĩ c lĩ, lĩ n tuĩ i, tiĩ n sĩ phĩ u thuĩ t vĩng chĩ u, các trĩĩ ng hĩ p hĩ trĩĩ sinh sĩ n nhĩ thĩ tinh nhĩn tĩ o, bĩ m tinh trùng vào buĩĩ ng tĩ cung hoĩ c chuyĩ n phĩi hoĩ c sĩ đĩ ng thuĩ c trĩnh thai hoĩ c đĩ ng cĩ tĩ cung chĩ chĩ a Progesteron.

Chĩ n đĩn

Viĩ c chĩ n đĩn thai trong ã bĩ ng thĩĩ ng rĩ t khĩ và thĩĩ ng phát hiĩ n trong mĩ 40-50% các trĩĩ ng hĩ p. Biĩ u hiĩ n lĩm sĩng cĩ a thai trong ã bĩ ng cĩ thĩ thay đĩ i, tùy thuĩ c vào mĩ c đĩ biĩ n đĩ ng giĩ i phĩ u mà nĩ tĩ o ra và vĩ trí chĩn ẽp cĩ a nhĩu thai. Cĩc đĩ u hiĩ u lĩm sĩng khĩng đĩ c hiĩ u, nhĩ ng đĩ i vĩ i mĩ t sĩ tĩc giĩ, cĩc đĩ u hiĩ u sau làm ngĩĩ i ta hĩĩ ng đĩ n thai trong ã bĩ ng, bao gĩ m đĩu bĩ ng kềm theo rĩ i loĩ n nhĩ đĩ ng ruĩ t, đĩu bĩ ng khi thai chuyĩ n đĩ ng, sĩ nĩ n phĩ n thai khĩng đĩ u trong bĩ ng, cĩ thĩ sĩ đĩ ng phĩ n thai đĩĩ i thĩnh bĩ ng cĩ a mĩ, cĩ tĩ cung bĩ lĩ ch, khĩng khĩ i phát đĩĩ c chuyĩ n đĩ sinh con trong trĩĩ ng hĩ p thai lĩ n.

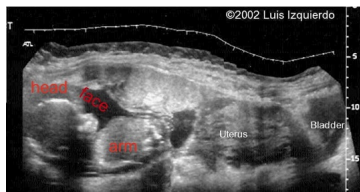
Nhân mẩu t rở ng h p thai l c ch trong b ng

Vi t b i Biên t p viên

Ch nh t, 16 Tháng 5 2021 21:23 - L n c p nh t cu i Th năm, 20 Tháng 5 2021 09:14

Vi c siêu âm thai trong 3 tháng đ u có ý nghĩa quan tr ng trong ch n đoán thai ngoài t cung và thai trong b ng. Trong giai đ n s m, n u BHCG > 1500UI, không th y túi thai trong t cung, c n siêu âm đ tìm v trí thai ngoài t cung.

N u b qua quý I, khi thai đ n quý II và quý III, kh năng b sót s tăng đ n lên, khó quan sát c u trúc vùng ch u. Th c t , vi c b sót thai trong b ng có th lên đ n 50% tr ng h p (Nasali, 2016). Và ng i ta th y r ng đ i v i nh ng n i có đ i u ki n kinh t th p, các s n ph ít đi khám thai trong 3 tháng đ u, t l b sót l i càng cao h n,

Hình 2: Hình nh thai trong b ng qua siêu âm

Đ i v i Allibone và c ng s , siêu âm không có thành t cung gi a bàng quang m và thai nhi, nhau thai n m v trí ngoài t cung, ngôi thai b t th ng, thai n m g n thành b ng ng i m và không có n c i gi a thai và nhau là nh ng đ c đ i m nghi ng thai trong b ng.

Trong nh ng n i có nhi u ngu n l c, ch n đoán c ng h ng t th c s có ích đ xác đ nh v trí thai trong b ng, túi thai ho c v trí xâm l n c a bánh nhau vào các c quan trong phúc m c.

N i soi b ng ch n đoán có th c n thi t khi các k thu t hình nh không th k t lu n v trí thai ngoài t cung và tình tr ng b nh nhân m c báo đ ng.

Nhân m t tr ng h p thai l c ch trong b ng

Vi t b i Biên t p vi n

Ch nh t, 16 Tháng 5 2021 21:23 - L n c p nh t cu i Th năm, 20 Tháng 5 2021 09:14

Đi u tr

Cho đ n nay, ch a có h ng đ n lâm sàng trong đi u tr thai trong b ng. Theo các tác gi , ph u thu t là ph bi n nh t, trong đó m h đ c l a ch n nhi u h n ph u thu t n i soi do kh năng ki m soát ch y máu t t h n.

T y tình tr ng m , thai, kinh nghi m ph u thu t viên và ngu n l c y t s n có, các ph u thu t viên s quy t đ nh ph ng pháp đi u tr khác nhau. Tùy tu i thai, các tác gi th ng l a ch n ph u thu t n i soi trong 3 tháng đ u. Tuy nhiên, n u không ki m soát đ c ch y máu các ph u thu t viên v n có th chuy n qua m h cho an toàn (nh tr ng h p b nh nhân chúng tôi, do d nh ru t vào h ch u thành m t kh i nên không th ti p c n kh i thai b ng ph u thu t n i soi).

Đ i v i m t s tr ng h p khác, các tác gi có th ph u thu t n i soi ph i h p v i ti m Kalichlorua ho c Methotrexat. Thai 3 tháng gi a, nên ch n m h ngay t ban đ u đ ki m soát ch y máu, gi m nguy c cho m và kh năng thai s ng trong tr ng h p này khá th p.

Các tr ng h p thai > 26 tu n tr lên, n u gia đ nh có nguy n v ng gi a thai c n t v n k nguy c x y ra cho m n u thai ti p t c duy trì.

Vi c ph u thu t các tr ng h p thai l n th c s khó khăn vì nguy c ch y máu do di n nhau bám, đ c bi t các vùng có các m ch máu l n nh gan, lách, vùng ch u. C n ph i h p v i ekip Ngo i b ng và m ch máu.

Đ ng tác bóc nhau luôn gây nguy c ch y máu và đ đ a b nh nhân đ n ch y máu l ng nhi u gây shock m t máu. Vì v y, các ph u thu t viên c n cân nh c vi c l y h t bánh nhau. Ch nên l y bánh nhau khi xác đ nh rõ ngu n cung c p máu cho nhau và có th c t l i đ c mà không nh h ng đ n c quan khác (Paluku 2020) . M t s tác gi khuy n cáo có th đ l i bánh nhau nh tr ng h p ph u thu t nhau cài răng l c, k p dây r n sát bánh nhau, có th s đ ng Methotrexat đ thúc đ y quá trình tiêu bi n bánh nhau tuy nhiên c n th n tr ng vì có th có các bi n ch ng nh ch y máu th phát, nhi m trùng, t c ru t.

Nhân mô t tr ã ng h ã p thai l ã c ch ã trong ã b ã ng

Vi ã t b ã i Biên t ã p vi ê n

Ch ã nh ã t, 16 Tháng 5 2021 21:23 - L ã n c ã p nh ã t cu ã i Th ã năm, 20 Tháng 5 2021 09:14

K ã t lu ã n

- Thai trong ã b ã ng là mô t th ách th ã c đ ã i v ã i các Bác sĩ s ã n ph ã khoa trong ch ã n đ óán và đ ã u tr ã .

- Ch ã n đ óán thai trong ã b ã ng c ã n nghi ã đ ã n khi không th ã y các v ã trí thai ngoài t ã cung th ã ã ng g ã p và BHCG ti ã p t ã c tăng cao.

- Vi ã c ch ã n đ óán b ã ng MRI có th ã h ã u ích trong ch ã n đ óán thai trong ã b ã ng.

- Đ ã u tr ã thai trong ã b ã ng ph ã thu ã c vào v ã trí thai, kinh nghi ã m ph ã u thu ã t vi ê n và ngu ã n l ã c y t ã s ã n có. Vi ã c gi ã i quy ã t thai trong ã b ã ng còn ph ã thu ã c vào tình tr ã ng ghi nh ã n trong lúc ph ã u thu ã t. C ã n chú ý ki ã m soát v ã n đ ã ch ã y máu và tình tr ã ng bánh nhau trong ph ã u thu ã t.

TÀI LI ã U THAM KH ã O

1. Abderrahim Siati, Abdominal pregnancy with a healthy newborn: a new case, Pan African Medical Journal. 2019;34:35.

2. Justin Lussy Paluku, Late abdominal pregnancy in a postconflict context: case of a mistaken acute abdomen - a case report, BMC pregnancy and Childbirth, April 2020.

3. Nemat AbdulRahman AbdulJabbar, Successful Management of Abdominal Pregnancy: Two Case Reports, Oman Med J, 2018.

4. Paul NTolefac, The challenge in the diagnosis and management of an advanced abdominal pregnancy in a resource-low setting: a case report, Bio Med Central, July, 2017.

5. Shurie S, Ogot J, Poli P, Were E. Diagnosis of abdominal pregnancy still a challenge in low resource settings: a case report on advanced abdominal pregnancy at a tertiary facility in Western Kenya. Pan Afr Med J. 2018; 31(239):1–5.

6. Singh Y, Singh S, Ganguly M, Singh S, Kumar P. Secondary abdominal pregnancy. Med J Armed Forces India. 2016;72(2):186–8.